

Onderwerp:
Integriteitsagenda

Uw brief, ontvangen op:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
///

Bijlage(n):

Aan de raad van de gemeente
Gemert - Bakel

Gemert : 23 april 2014

Verzonden: 24 april 2014

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Tegen het einde van de afgelopen Raadsperiode heeft uw Raad mij gevraagd om een integriteitsagenda op te stellen voor de nieuwe Raadsperiode . Aan dat verzoek geef ik graag invulling. Integriteit is voor alle spelers op het veld van het openbaar bestuur van groot belang. Alle personen die door het openbaar bestuur worden vertegenwoordigd mogen verwachten dat zij met een integere overheid te maken hebben. En gelukkig zien wij dat wij daarbij in Nederland een naam hoog te houden hebben.

Ik ben er van overtuigd dat u niet anders wil zijn dan die integere overheid, dat u daar onderdeel van wilt uitmaken en daarbij een eigen individuele verantwoordelijkheid ervaart. Naast die individuele verantwoordelijkheid is er de (gezamenlijke) integriteit van het gemeentebestuur in brede zin (van Raad, College en burgemeester).

De afgelopen periode is integriteit vaak een onderwerp van bespreking geweest. Mede gelet op de toenemende aandacht voor dit onderwerp -ook landelijk- zal dat de zeker de komende jaren zo blijven. Inmiddels zijn al veel stappen gezet, beschikken wij net als andere gemeenten over de benodigde regelgeving op dit terrein (gedragscodes, afleggen van eed of belofte, vertrouwenspersonen etc). Daardoor zal het accent meer op actualisering komen te liggen. Die verhoogde landelijke aandacht komt ook tot uitdrukking in een binnenkort aan te nemen wettelijke regeling, waarin de opvatting is dat de burgemeester de bestuurlijke integriteit bevordert. Ik wil het begrip bestuurlijke integriteit daarbij ruim interpreteren, zodat het ook de ambtelijke integriteit en de politieke integriteit kan omvatten. Het stimuleert alleen maar om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Een serieus onderwerp als integriteit vraagt om een doordachte aanpak. In het vervolg van deze brief schets ik een algehele integriteitsagenda. Deze is gebaseerd op een beknopte beschrijving van de stand van zaken voor de drie entiteiten politiek (raad), bestuur (college en burgemeester) en ambtelijke organisatie. Deze agenda zou u dus ook als de bundeling van drie agenda's kunnen zien, met oog voor raakvlakken tussen het politieke, bestuurlijke en het ambtelijke.

Postadres
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Gemeentehuis
Ridderplein 1
5421 CV Gemert

Telefoon
(0492) 378 500

Fax
(0492) 366 325

E-mailadres
gemeente@gemert-
bakel.nl

Internet
www.gemert-bakel.nl

Bankrekening
28.50.02.708
Postbankrekening
10.69.661

Ambtelijke organisatie:

Het destijds al lopende cultuurverbetertraject kreeg begin 2012 een extra impuls. Hierbij was het gehele ambtelijke apparaat betrokken. Het programma, geleid door het bureau Odin, was gelaagd opgebouwd. Allereerst vonden commitmentsessies en visie-kadersessies met het management plaats. Er is specifiek aandacht geweest voor leidinggeven aan de nieuwe cultuur. Onder leiding van Petra de Vries (van bureau Odin) vonden coaching en intervisiebijeenkomsten plaats. Intensieve en soms confronterende bijeenkomsten.

Gedurende het traject is gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking, slimmer en effectiever werken, het bespreken van ieders rol, taak en verantwoordelijkheid op alle niveaus en het verbeteren van de communicatie.

Ook is de medewerkers in organisatie brede bijeenkomsten gevraagd om hun mening te geven. Als een van de belangrijkste verbeterpunten kwam het gebrek aan feedback naar voren. Zowel het geven als het ontvangen van feedback werd als moeilijk ervaren. Iedere medewerker heeft aan een feedbackcursus deelgenomen. Hierin werd het geven en het ontvangen van feedback getraind. Naast de feedbackcursus is ook de training algemene beginselen van behoorlijk bestuur op de agenda geplaatst. In de dagelijkse werkzaamheden is binnen de organisatie bijzondere aandacht voor deze beginselen.

Op dit moment is het cultuurtraject een vast agendapunt bij teambijeenkomsten. De borging van hetgeen het cultuurtraject heeft opgeleverd heeft daarbij de aandacht. Bovendien zijn de cultuuraspecten opgenomen in het Management Development Traject, wat binnenkort start. Door de ambtelijke leiding is geconstateerd dat de resultaatgerichtheid van de organisatie vooruit gaat en het aanspreekgedrag is vergroot.

Voor verdere informatie verwijs ik u naar o.a. Raadsinformatienota 2013-29, hierin informeerde het college uw raad over het verloop van het cultuurtraject.

Dagelijks bestuur:

De collegeleden hebben separaat coaching en intervisiesessies doorlopen. Bovendien zijn twee wethouders betrokken geweest bij het cultuurtraject van de ambtelijke organisatie.

In het inwerkprogramma dat het nieuw te vormen college gaat doorlopen, zal integriteit een belangrijk agendapunt zijn. Dilemmatraining is daarbij de gekozen vorm. Hieraan neemt tevens de directie deel.

In mei 2013 onderschreef de raad de gedachte dat zorg voor integriteit in relatie tot handhaving in het reguliere proces ingepast wordt. Het is daarmee aan het college om te beoordelen of hij in het kader van algehele verantwoording over de door hem gegeven uitvoering van in dit geval handhavingsbeleid, opmerkingen maakt specifiek m.b.t. integriteit.

Zoals hiervoor aangegeven ligt de verantwoordelijkheid voor bevordering van de bestuurlijke integriteit bij de burgemeester. Dit houdt m.i. ten minste monitoring in en een jaarlijks moment van reflectie met daarbij de meeste aandacht voor aspecten als rolzuiverheid, zorgvuldigheid, onafhankelijkheid of mogelijke belangenverstrengeling. Met grote waarschijnlijkheid zal dat zijn in de vorm van een jaarverslag. Samenspraak met het platform integriteit ligt voor de hand.

Politiek:

Vanuit de raad is door een vijftal leden een werkgroep integriteit & cultuur gevormd. Door de werkgroep is aan de raad gerapporteerd. De raad nam hiervan mei 2013 kennis en stemde in met de voorgestelde uitwerkingsrichting op een achttal punten. Een tweetal daarvan wil ik vermelden. Inmiddels namelijk heeft de raad een nieuwe gedragscode vastgesteld voor politieke ambtsdragers en heeft hij besloten een integriteitsplatform in te stellen waarin onder voorzitterschap van de burgemeester vertegenwoordigers van de drie entiteiten participeren. Naar verwachting wijst de raad op korte termijn zijn vertegenwoordigers aan in genoemd integriteitsplatform.

Ook de raad pakt het thema integriteit op in een kader van inwerken. Naast pure kennisverwerving zal het om verdere bewustwording gaan. Dilemmatraining is één van de vormen die daarbij zeer effectief kan zijn en bovendien een onderling gesprek binnen de raad op gang kan brengen over wat integriteit voor het Gemert-Bakelse raadslid meer concreet kan inhouden. Meerdere personen zijn graag bereid die training te verzorgen; zelf heb ik vorig jaar zo'n training gehad tijdens de jaarlijkse burgemeestersconferentie. De persoon die deze training verzorgde is inmiddels door diverse gemeenten uitgenodigd deze ook bij hen te doen; deze zijn zeer succesvol verlopen.

Ook de onlangs vastgestelde nieuwe gedragscode voor politieke ambtsdragers en de daarbij in overweging gegeven 5 vragen (integriteitskompas) en 10 gouden regels voor het raadslid vormen de inspiratie en basis voor het onderling gesprek.

De raadsleden zullen uitgenodigd worden om vorm te geven aan een cultuur waarin het meer vanzelfsprekend is elkaar te bevragen of aan te spreken over een zaak, gedrag of houding die mogelijk de integriteit raakt. Hoe willen raadsleden met elkaar omgaan?

Ten slotte stel ik voor dat de raad nader formuleert hoe hij zijn rol ziet. Dit betreft meer de omgang en het samenspel van de raad(sleden) met het college, met de burgemeester, met afzonderlijke wethouders, met ambtelijk vertegenwoordigers én met externe partijen.

Concluderend:

De uitgangspositie, c.q. de stand van zaken, voor de raad het college of de ambtelijke organisatie is verschillend. De ambtelijke, bestuurlijke, of politieke integriteit is bovendien een verschillende. In afstemming daarop ontstaat het volgende programma.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie heeft een cultuurverbeteringstraject afgerond. Het binnenkort te starten management development traject t.b.v. de nieuwe teammanagers kan als finale stap daarin gezien worden. Integriteit is daarmee 'going concern' waarvoor periodiek aandacht is via teambijeenkomsten en eventueel vanuit een jaarlijkse monitoring.

College en burgemeester

Het college en de burgemeester zullen in het kader van inwerken het thema integriteit betrekken, (deels) in de vorm van dilemmatraining. (2° kwartaal 2014)

Voor zover de uitvoering van beleid, waaronder handhavingsbeleid, aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen in relatie tot integriteit betreft het college dit in zijn verantwoording aan de raad (jaarverslag).

De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit o.m. door monitoring. Hiervan doet hij jaarlijks verslag. Gelijktijdig met het jaarverslag door het college kan daarbij een passende timing zijn (juni/juli).

Gemeenteraad, raadsleden

Voor de raad en de raadsleden kan het programma als volgt luiden:

- Afvaardiging raad aanwijzen in platform integriteit (april)
- Bespreken en samenstellen Integriteitsagenda (2^e kwartaal 2014)
- Bewustwording, dilemmatraining, onderling gesprek (3^e kwartaal 2014)

Vervolgstappen kunnen zijn:

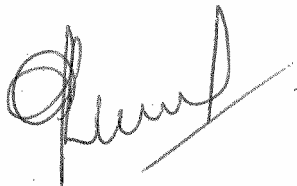
- Bevorderen open (aanspreek)cultuur (4^e kwartaal)
- Nader formuleren rolopvatting en samenspel (4^e kwartaal)

Tenslotte:

In het begin is reeds genoemd dat wij als geheel integer gedrag onderschrijven. Voor de persoonlijke invulling bestaat geen blauwdruk; van groot belang is dat wij altijd kunnen uitleggen waarom wij gehandeld hebben zoals wij gehandeld hebben. En dat wij elkaar daarop aanspreken.

Met vriendelijke groet,

de burgemeester,

Drs. J. van Zomeren